

⁶ Пучковська І. Й. Про проблему визнання видів забезпечення виконання зобов'язання способами захисту / І. Й. Пучковська. // Актуальні проблеми науки і практики цивільного, житлового та сімейного права : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 91-річчю з дня народження В. П. Маслова (м. Харків, 15 лютого 2013 р.). – Х. : Право, 2013. – С. 175.

⁷ Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова та ін.; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 560.

⁸ Шершеневич Г. Ф. Учебник русского гражданского права (по изданию 1907 г.) / Г. Ф. Шершеневич ; авт. предисл. Е. А. Суханов. – М. : Фирма «СПАРК», 1995. – С. 294.

⁹ Законы гражданские. Свод законов Российской империи. Т. 10, с объяснениями по решениям Гражданского Кассационного Департамента Правительствующего Сената, 1892 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://civil.consultant.ru/reprint/books/211/387.html#img388>

¹⁰ Отрадна О. О. Проблеми предмета неустойки в цивільному праві / О. О. Отрадна // Підприємництво, господарство і право. – 2000. – № 3. – С. 38.

¹¹ Гриняк А. Б. Теоретичні засади правового регулювання підрядних зобов'язань у цивільному праві України : моногр. / А. Б. Гриняк. – К. : НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. – С. 248–249.

¹² Браніцький О. Інститут неустойки в господарських правовідносинах: теоретичний і практичний аспекти / О. Браніцький, А. Шароватова // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 4. – С. 49.

¹³ Гелевей О. І. Неустойка як вид забезпечення виконання зобов'язання : автореф. ... дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / О. І. Гелевей. – К, 2003. – С. 11.

Резюме

Ситник О. М. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язань за договором побутового підряду.

Статтю присвячено дослідженню особливостей найбільш поширеного способу забезпечення виконання підрядних зобов'язань – неустойці. Обґрунтовується недоцільність звуження її предмета шляхом визначення її виключно у грошовій формі. Акцентується увага на необхідності розширення сфери застосування договірної неустойки, оскільки можливість її застосування надає контрагентам більш широкі гарантії для забезпечення належного виконання договору побутового підряду.

Ключові слова: договір побутового підряду, способи забезпечення, виконання зобов'язання, штрафні санкції, підрядник, замовник, види неустойки.

Резюме

Ситник Е. Н. Неустойка как способ обеспечения исполнения обязательств по договору бытового подряда.

Статья посвящена исследованию особенностей наиболее распространенного способа обеспечения исполнения подрядных обязательств – неустойке. Обосновывается нецелесообразность сужения ее предмета путем определения ее исключительно в денежной форме. Акцентируется внимание на необходимости расширения сферы применения договорной неустойки, поскольку возможность ее применения предоставляет контрагентам более широкие гарантии для обеспечения надлежащего исполнения договора бытового подряда.

Ключевые слова: договор бытового подряда, способы обеспечения, исполнения обязательства, штрафные санкции, подрядчик, заказчик, виды неустойки.

Summary

Sytник O. Penalty clause as a means of securing the performance of obligations under the consumer work contract.

The article studies the characteristics of the most widespread method of enforcement of contract obligations – penalty. Grounded unreasonableness narrowing its objective by defining it exclusively in cash. The attention paid to the need to expand the scope of contractual penalties, since the possibility of the use of contractors providing broader guarantees for the proper performance of the contract of domestic independent.

Key words: contract of domestic independent, how to provision the obligation, penalty, contractor, customer, types of penalties.

УДК 347.45

Д. П. ГУЙВАН

Дмитро Петрович Гуйван, здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТИПОВИХ ДОГОВОРІВ У ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНИХ ВІДНОСИНАХ ПРИ ПОСТАЧАННІ ГАРЯЧОЇ ВОДИ

В умовах ринкової економіки важливим чинником процесу регулювання суспільних відносин між суб'єктами цивільних відносин є договір. При регулюванні договірних взаємин суб'єктів у комунальній сфері досить широке застосування знаходять угоди, втілені в однакову (стандартну) форму¹. У цивілістиці вони отримали назву типових або примірних договорів. Як правило, стандартні форми договорів затверджуються органами держави шляхом видання підзаконних актів.

Дослідженням питань, що стосуються договірних прав в цілому та договорів у царині забезпечення споживачів комунальними послугами, присвячені праці таких дослідників, як О. А. Беляневич, В. В. Луць, С. М. Корнєєв, В. В. Витрянський, А. М. Шафір, А. Ю. Кабалкін, В. С. Мілаш, С. А. Подоляк, В. В. Сергієнко, В. М. Черешнюк, В. С. Щербина та інші. Дані дослідження були спрямовані на встановлення реальної сутності договірних відносин, визначення змісту суб'єктивних прав та юридичних обов'язків учасників. Разом із тим, механізми договірних забезпечення комунальних взаємин, у тому числі й щодо постачання гарячої води споживачам, досліджені ще недостатньо, що й зумовило вибір теми даної праці.

Метою цієї статті є послідовне з'ясування проблемних питань у законодавчому регулюванні та практиці застосування типових договорів в сучасних реаліях та пошук шляхів їх вирішення.

Предметом дослідження в цій статті обрано ознаки уніфікації договірних форм на прикладі типового договору. Окреслено принципи особливості типового договору як узагальненої моделі та підстави для укладання відповідних угод. Проаналізовано принципи та недоліки законодавчого регулювання правової конструкції типового договору. Також порушуються проблеми застосування положень типових договорів у різних сферах господарської діяльності, зокрема про організації відносин з гарячого водопостачання.

В українській цивілістичній традиції права договори класифікуються за багатьма ознаками. Як-то: за поділом прав та обов'язків між сторонами; залежно від наявності вказівки на строк; залежно від зазначення підстави укладання тощо. Проте, не зайвим, на нашу думку, було б включення до такого розмежування додаткового критерію, а саме – способу формулювання умов договору. Згідно останнього, договори доцільно було б розділити на вільні та уніфіковані. Зміст поняття «вільні договори» розкривається законодавцем у ст. 627 Цивільного кодексу України. У вказаній статті, зокрема, роз'яснюється, що сторони є вільними у виборі контрагента та визначенні умов договору, тобто можуть визначати зміст договору на основі вільного волевиявлення та погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству та звичаям ділового обороту. З урахуванням викладеного, однак, необхідно зазначити, що такі договори не є абсолютно вільними, оскільки їх зміст може бути обмежений імперативними нормами цивільного та господарського законодавства.

Уніфікованими є договори, укладені на основі затвердженого у визначеному законом порядку зразка, викладені згідно з певним стандартом, систематизовані в єдину форму та покликані забезпечити однакову якість виконання робіт або надання послуг у певній сфері діяльності. Такими, зокрема, є типові та примірні договори. Дослідники даного питання не вбачають принципової відмінності у правовій оцінці значення типових та примірних договорів, вказуючи, що такі угоди є передовсім уніфікованим засобом (зразком), який забезпечує однакове оформлення схожих конкретних договірних відносин². Стандартними умовами договорів вважаються умови, напрацьовані практикою для договорів певного виду та опубліковані для загального відому³. Природа уніфікації договірних відносин найповніше відображена в інституті типових договорів.

Насамперед, необхідно зазначити, що типовий договір не є власне «договором» у розумінні ст. 626 Цивільного кодексу України. Він лише зразок, документ, на підставі якого між сторонами укладається повноцінна угода. У науковій літературі поширене наступне визначення даного поняття: *типовий договір* – це документ, що містить перелік питань і умов, які необхідно враховувати при укладанні договорів (угод) на поставку товарів, здійснення будівництва, надання послуг, виконання науково-дослідних та інших робіт. Він затверджується відповідним розпорядчим актом уповноваженої особи і слугує основою договірних відносин між організаціями, а також між організаціями і громадянами. На основі типового договору між сторонами укладаються окремі договори, які конкретизують умови типового договору, уточнюють їх, зважаючи на місцеві особливості.

Урядом, зокрема, затверджуються: типова форма договору оренди водних об'єктів (постанова від 29 травня 2013 р. № 420)⁴, типовий договір про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (постанова від 20 травня 2009 р. № 529)⁵ та ін. Перелік органів державної влади яким надано право затверджувати типові договори (окрім Кабінету Міністрів України), не є вичерпним, проте така їх компетенція також має бути чітко встановлена у відповідних законодавчих актах. Недотримання цих вимог призводить до втрати юридичного значення таких типових договорів. Так, наказом Державного комітету України по земельних ресурсах № 5 від 17.01.2000 р. затверджено форму Типового договору оренди земельної частки (паю). Однак, жодним законодавчим актом зазначеному органу не надано право прямо чи побічно затверджувати типові договори. Тому слід прийти до висновку, що Типовий договір оренди земельної частки (паю) не є актом цивільного права. Сторони вправі відступати від умов цього Типового договору, включати до договору, що укладається, умови, не передбачені Типовим договором або не включати умови, що містяться в Типовому договорі⁶.

Як було зазначено вище, головним чинником введення до правового поля юридичної конструкції типового договору є намагання законодавця спростити процес укладення договорів та гарантувати дотримання принципу рівності сторін у цивільних та господарських правовідносинах. А тому недопустимою є така уніфікація договорів задля звуження законних прав осіб чи надання преференцій тим чи іншим підприємствам або організаціям. Утім, останнім часом задля досягнення вказаної мети все частіше регулювання цивільних відносин здійснюється на основі типових договорів, що, на наш погляд, іноді порушує основні принципи цивільного права, зокрема договірного.

Причиною цього певною мірою слугують різні погляди в оцінці принципу обов'язковості застосування умов типових договорів. Власне, диспозитивність договірних взаємин у цивільному праві як основна його

засада передбачає, що у сфері даних відносин закон відсовується на друге місце, надаючи пріоритет договору^{7,8}. Відтак, приватне право презумує перевагу над імперативно встановленими умов, погоджених сторонами, за винятком випадків, коли останні суперечать чинному законодавству. Виходячи з цього, будь-який стандартний договір (типовий, примірний, зразковий тощо) є нормативно розробленою рекомендацією для учасників угоди щодо погодження умов їхньої конкретної взаємодії у запропонованій редакції. Тож, лише належно виражена та погоджена воля контрагентів, а не зміст типового договору може створити для них відповідні права та обов'язки. Слід також враховувати, що з огляду на наявність індивідуальних особливостей правовідносин того чи іншого контрагента, може не влаштувати примірна форма угоди. У цьому випадку учасники вправі врегулювати взаємовідносини іншим чином, що не суперечить законодавству, попри те, що типовий документ формулює умови договору інакше⁹. Разом із тим, якщо в договорі не міститься посилання на типові умови, але окремі суттєві умови відносин, що необхідні для договорів даного типу, залишилися неврегульованими, закон допускає їхнє регулювання на підставі типових умов, котрі в такому разі кваліфікуються як звичай ділового обороту (ст. 630 ЦКУ). Таким чином досягається мета запобігання неукладеності угоди. Зрештою, якщо сторона, що не погоджується на застосування типових умов, не наведе свого варіанту регулювання, що заслуговує на увагу, орган, що вирішуватиме переддоговірний спір, матиме підстави для застосування у тексті договору редакції типового документу.

Дещо інший принципово підхід щодо визначення ролі та значення типового договору спостерігається в українському господарському законодавстві. Звісно, останнє є спеціальним щодо Цивільного кодексу України¹⁰, і, за великим рахунком, господарські договори за своєю економічною і правовою суттю є аналогічними загально-цивільстичним^{11,12}. Проте, якраз з огляду на специфіку предмета, статтею 179 ГПК передбачено, що сторони не можуть відступати від змісту типового договору. Умови типового договору (оскільки вони набули юридично обов'язкового значення в силу актів цивільного законодавства), є обов'язковими для сторін договору, які не мають права відступити від їх положень і врегулювати свої відносини на власний розсуд. Таким чином, у господарському праві типовому договору притаманні такі риси, як імперативність (умови договору, що укладені на його основі, не можуть бути змінені сторонами) та владність (приймається державними органами)¹³.

У чинному законодавстві України при регулюванні цивільних відносин щодо надання житлово-комунальних послуг, у тому числі й щодо постачання гарячої води, досить часто використовуються типові форми договорів. Скажімо, мешканці житла в багатоквартирному будинку укладають договори: з балансоутримувачем або уповноваженою ним особою на підставі Типового договору про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2009 № 529, та на надання послуг з централізованого водопостачання та/або водовідведення на підставі Типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, а балансоутримувач укладає договір з суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення (водоканалом). Для споживачів, що не є мешканцями багатоквартирного будинку, застосовується лише Типовий договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630¹⁴.

Дані типові договори є досить змістовним вмістилищем різних умов, котрі, передовсім, мають технічний або прикладний характер, і в цьому відношенні вони цілком виправдовують своє призначення, бо спрощують його укладення споживачами, які, як правило, не є фахівцями-комунальниками. Скажімо, у типовому договорі щодо постачання гарячої води зазначається характеристика об'єкта надання послуг (у першу чергу, якісних показників) та наявних засобів його обліку, умова про зменшення розміру плати в разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі, зниження якості, зокрема відхилення їх кількісних та/або якісних показників від затверджених нормативів (норм) споживання, несплату вартості послуг за період тимчасової відсутності споживача і членів його сім'ї (у разі відключення виконавцем холодної та гарячої води і опломбування запірних вентилів у квартирі (будинку садибного типу) та відновлення надання відповідних послуг шляхом зняття пломб за власний рахунок протягом доби згідно з письмовою заявою, перевірку кількісних та/або якісних показників надання послуг (якість і тиск води, температура гарячої води) у порядку, встановленому Правилами, іншими актами законодавства України та договором та витрати, пов'язані з цим, установами квартирних засобів обліку води та взяття їх на абонентський облік, періодичну перевірку, обслуговування та ремонт квартирних засобів обліку, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж, звільнення від плати за послуги у разі їх ненадання та отримання компенсації за перевищення строків проведення аварійно-відбудовних робіт, укладення з виконавцем договору про заміну або ремонт технічно несправних приладів, пристроїв, обладнання та квартирних засобів обліку тощо. У даному випадку типовий договір виконує свою важливу функцію, за якою він певною мірою покликаний спростити порядок укладання господарських договорів. У цьому сенсі М. І. Брагінський має рацію, вказуючи, що типові договори можуть складатись з двох видів умов, одні з яких встановлюють права та обов'язки сторін, тоді як інші визначають, які умови, а в окремих випадках, і як повинні фіксуватись в договорі¹⁵.

Разом із тим, аналізуючи практику застосування типових договорів, розроблених центральними органами виконавчої, не можна не помітити, окремих порушень основних принципів договірної права, що вільно чи невільно виникають при укладенні конкретних договорів на їх основі. Типовий договір, затверджений Кабінетом Міністрів або розпорядженням відповідного міністерства, набуває імперативної форми, що відоб-

ражається на суспільних відносинах, дає певні пріоритети виконавцю. Звісно, споживач, як вже вказувалося вище, вправі викласти умови договору по-своєму, але на практиці то спостерігається вкрай рідко, зокрема, у силу спеціального та технічного характеру взаємин. Відтак, де-факто споживач у даному випадку позбавляється можливості впливати на формування договору, а значить, його інтереси не враховуються. У більшості випадків при розробці типового договору на надання послуг у сфері постачання гарячої води домінують пропозиції offerenta (постачальника товару), а не акцептанта (споживача). Такими, приміром, можна визнати умови договору про відповідальність споживача за несплату отриманої гарячої води шляхом стягнення з нього неустойки в обумовленому сторонами розмірі (п. 14 типового договору), тоді як відповідальність надавача послуг має невизначені характеристики і лише згадується в типовому документі в загальних рисах. Не зовсім зручним для споживача залишається і порядок встановлення факту неналежного надання або ненадання послуг та розв'язання спорів (пп. 23–28 типового договору) у зв'язку з його громіздкістю та нечіткістю. Таким чином, проведені дослідження типового договору постачання гарячої води вказує на дещо неврівноважений підхід при розподілі прав однієї сторони та обов'язків іншої. Такий дисбаланс прав та обов'язків сторін має бути предметом подальшого нормативного коригування.

При регулюванні відносин у житлово-комунальній сфері типовим договором також виникають суперечки при визначенні моменту виникнення зобов'язань сторін. Так, згідно ст. 640 ЦК України моментом укладення будь-якого договору на надання житлово-комунальних послуг, а відповідно моментом виникнення взаємних зобов'язань вважається момент отримання особою, яка направила пропозицію укласти договір, відповіді про прийняття цієї пропозиції. Пропозиція укласти договір має містити всі істотні умови договору і виражати наміри особи, яка зробила його, вважати себе зобов'язаною у разі його прийняття. При цьому у відповідності зі ст. 642 ЦК України акцепт повинен бути повним і безумовним. На практиці, як правило, договір на надання окремих видів житлово-комунальних послуг не укладається або укладається з порушенням. Так, комунальним підприємством «Жилкомсервіс» у 2006 р. в міській газеті була опублікована публічна оферта, на підставі якої у всіх споживачів комунальних послуг м. Харкова нібито виникли зобов'язання по відношенню до комунального підприємства «Жилкомсервіс». При детальному вивченні пропозиції, опублікованої в ЗМІ, були виявлені порушення положень ЦК України. Зокрема, згідно ст. 641 ЦК України оферта повинна містити всі істотні умови договору, а в опублікованій пропозиції при її розгляді було виявлено відсутність характеристики предмета договору, ціни послуги, що дає можливість вважати дану пропозицію рекламою, а в свою чергу рекламу або іншу пропозицію, адресовану невизначеному колу осіб, не можна вважати пропозицією укласти договір.

Здійснений у даній статті правовий аналіз основних чинників типових та інших стандартних цивільно-правових договорів та їхнього впливу на встановлення конкретних прав та обов'язків контрагентів при постачанні гарячої води дає можливість зробити деякі висновки.

По-перше, при формуванні договірних відносин на основі типових договорів державний орган, наділений Законом правом розробки такого договору, захищаючи галузеві інтереси, часто не вказує окремі характеристики предмета договору, що негативно позначається на його якісних характеристиках. Як наслідок, споживач змушений сплачувати за послуги, які не відповідають його потребам. Наприклад, у Типовому договорі постачання теплової енергії у вигляді гарячої води, затвердженому наказом Міністерства енергетики України та Державним комітетом України з будівництва, архітектури та житлової політики від 28.10.1999 р., ні у предметі угоди, ні в умовах і порядку її виконання не обумовлюються особливості постачання теплової енергії побутовому споживачеві. У даному випадку очевидно, що споживач, підписавши типовий договір, позбавлений права на захист своїх порушених прав та інтересів, бо визначити, чи якісні послуги він отримав, неможливо. Незважаючи на те, що в п. 3.1.2. Типового договору про постачання теплової енергії у вигляді гарячої води вказується, що споживач має право отримати інформацію щодо якості теплової енергії, а також щодо тарифів, умов та режимів споживання, це право істотного впливу на постачальника після підписання договору не має і не є підставою для притягнення до відповідальності постачальника у випадку порушення ним якісних показників, бо вони не встановлені договором. Таким чином, при регулюванні відносин з надання житлово-комунальних послуг із застосуванням типового договору споживач, який не бере участі у формуванні умов договору, може де-факто лише приєднатися до умов такого договору і на умовах, розроблених спеціальним органом державної влади. Це порушує положення, закріплені у ч. 6 ст. 628 Цивільного кодексу, а отже, законні права споживача та надає постачальнику (виконавцю) можливість нав'язування своїх умов.

По-друге, відповідальність постачальника (виконавця) прописується обтічно, тоді як відповідальність контрагента (споживача) передбачена детально, що ускладнює залучення до відповідальності виконавця.

По-третє, при укладанні договору на надання житлово-комунальних послуг важливе значення надається формі договору. Наприклад п. 1 ст. 639 ЦК України вказує на можливість укладання договору у будь-якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлені законом. Враховуючи те, що Законом України «Про житлово-комунальні послуги» прямо передбачена письмова форма договору, то договір вважається укладеним з моменту надання йому такої форми. Отже, не можна застосовувати положення п. 2 ст. 205 ЦК України щодо вчинення конклюдентних дій (оплати пред'явленого рахунку), що часто має місце, а отже за таких обставин договір між виконавцем та споживачем вважається неукладеним.

Для врегулювання взаємовідносин між постачальником і споживачем та максимального дотримання загальноцивілістичних принципів необхідно змінити практику, котра наразі існує при застосуванні типових договорів. Звісно, враховуючи специфіку відносин при наданні житлово-комунальних послуг, неможливо

врахувати індивідуальні вимоги кожного споживача, наприклад, щодо якості послуг і їх вартості. Але законодавство має бути спрямоване на досягнення визначеності та обґрунтованості більшості умов договірних відносин. Для цього, на наш погляд, досить на законодавчому рівні закріпити умови договору, які встановили б якісні мінімальні характеристики предмета договору, що дало б можливість дотримати інтереси сторін і встановити момент порушення виконавцем умов. А процес формування договору має відбуватися у відповідності з принципами договірного права. У цих цілях оформлення договірних відносин слід здійснювати в три етапи: розробка декількох проектів договорів з урахуванням інтересів споживача в частині встановлення його прав та обов'язків; попереднє погодження із споживачем всіх істотних умов, прав і обов'язків; підписання договору.

¹ Стаття 7 Закону України «О национальной депозитарной системе и особенностях электронного оборота ценных бумаг в Украине»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=10211

² Цивільне право України / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – Кн. 1. – 720 с. – С. 630.

³ Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності : навчальний посібник / В. В. Луць. - 2-е вид., стер. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 560 с. – С.19.

⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 29 травня 2013 р. № 420 «Про затвердження Типового договору оренди водних об'єктів» // Урядовий кур'єр. – 2013. – № 114.

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 20 травня 2009 р. № 529 «Про затвердження Типового договору про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій» // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 111.

⁶ Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: [У 4 т.] / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань. – Т. 2. – К.: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2004. – 864 с. – С. 676.

⁷ Сібілюв М. Цивільно-правовий договір в механізмі правового регулювання суспільних відносин в сфері приватного права // Юридичний вісник. – Одеса, 2002. – № 3. – С. 105–109. – С. 108.

⁸ Ромовська З. В. Проблеми загальної теорії права у проекті цивільного кодексу України // Кодифікація приватного (цивільного) права України. – К., 2000. – 336 с. – С. 141.

⁹ Кузнецова Н. С. Регулювання економічних відносин цивільним законодавством України // Теоретичні та практичні питання реалізації Конституції України. – Х., 1998. – С. 132–148. – С. 145.

¹⁰ Щербина В. С. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с. – С. 280.

¹¹ Луць А. В. Свобода договору в цивільному праві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Львівський національний університет ім. Івана Франка. – Л., 2001. – 166 с. – С. 163.

¹² Старцев О. В. Підприємницьке право: навч. посіб. / За ред. О. В. Старцева. К.: Істина, 2006. – 208 с. – С. 87.

¹³ Кицик Я. Р. Типовий договір в системі господарських договорів // Приватне право і підприємництво. – 2014. – Вип. 13. – С. 164–167. – С. 165.

¹⁴ Роз'яснення Мінрегіону щодо договірних відносин під час надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення від 12.02.2013 р. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/zhkh/vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/rozjasnennja-minregionu-shhodo-dogovirnyh-vidnosyn-pid-chas-nadannja-poslug-z-centralizovanogo-vodopostachannja-ta-vodovidvedennja/>

¹⁵ Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Книга первая. – Общие положения. – 3-е изд., стер. – М.: Статут, 2008. – 847 с. – С. 85–86.

Резюме

Гуйван Д. П. Окремі питання застосування типових договорів у зобов'язальних відносинах при постачанні гарячої води.

У статті досліджено ознаки уніфікації договірних форм на прикладі типового договору. Визначено принципи особливості типового договору як узагальненої моделі та підстави для укладання відповідних угод. Проаналізовано принципи і недоліки законодавчого регулювання правової конструкції типового договору постачання гарячої води.

Ключові слова: постачання гарячої води, типовий договір, укладення договору.

Резюме

Гуйван Д. П. Отдельные вопросы применения типовых договоров в обязательственных отношениях при поставке горячей воды.

В статье исследованы признаки унификации договорных форм на примере типового договора. Определены принципиальные особенности типового договора как обобщенной модели и основания для заключения соответствующих соглашений. Проанализированы принципы и недостатки законодательного регулирования правовой конструкции типового договора снабжения горячей воды.

Ключевые слова: снабжение горячей воды, типовой договор, заключение договора.

Summary

Guyvan D. Some question the use of standard contracts binding relationship in the supply of hot water.

In the article the characteristics of unification treaty forms are studied on the example of a typical contract. The principal features of the typical contract are identified as a generalized model and the basis for the conclusion of appropriate agreements. Principles and analyzed the shortcomings of legal regulation of legal construction of a model contract of supply of hot water.

Key words: supply of hot water, a standard contract, the conclusion of the contract.